

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий інститут денної освіти

**Кафедра економічної кібернетики, бізнес-економіки
та інформаційних систем**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

Ж.А. Кононенко

02 вересня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «Стратегічне планування розвитку громад і територій»

освітня програма/спеціалізація «Економіка підприємства»

спеціальність 051 Економіка

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

ступінь вищої освіти «Магістр»

Робоча програма навчальної дисципліни «Стратегічне планування розвитку громад і територій» схвалена та рекомендована до використання в освітньому процесі на засіданні кафедри економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем

Протокол від 02 вересня 2024 р. № 1

Полтава 2024

Укладач: Перебийніс В. І., професор кафедри економічної кібернетики,
бізнес-економіки та інформаційних систем, доктор економічних
наук, професор

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми «Економіка підприємства» спеціальності 051
Економіка ступеня «Магістр»

_____ В. І. Перебийніс

02 вересня 2024 р.

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1 – Опис навчальної дисципліни «Стратегічне планування розвитку громад і територій»

Місце у структурно-логічній схемі підготовки	Пререквізити: «Економіка територій і територіальних громад» Постреквізити: кваліфікаційна робота		
Мова викладання	Українська		
Статус дисципліни - вибіркова			
Курс/семестр вивчення		2 курс, 3 семестр	
Кількість кредитів ЄКТС/кількість модулів		5 кредитів, 2 модулі	
Заочна форма навчання			
Кількість годин: 150 год. – загальна кількість: 1 семестр – 150.			
- лекції: 16 год.			
- практичні заняття: 32 год.			
- самостійна робота: 102 год.			
- вид підсумкового контролю: залік			

Розділ 2. Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни - набуття майбутніми фахівцями теоретичних знань і практичних навичок, що дають змогу брати участь у забезпеченні стратегічному плануванні соціально-економічного розвитку територіальних громад в умовах невизначеності та ризиків.

Таблиця 2 – Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
1. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади) - ПР 5. 2. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки - ПР 16. 3. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків - ПР 17.	1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях - ЗК 4. 2. Здатність приймати обґрунтовані рішення - ЗК 11. 3. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами - СК 2. 4. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію - СК 11. 5. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення - СК 12. 6. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків - СК 14.

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Території та територіальні громади.

Тема 2. Нормативно-правове забезпечення розвитку громад і територій.

Тема 3. Планування розвитку територій і територіальних громад.

Тема 4. Стратегування розвитку громад і територій.

Тема 5. Трудові ресурси як провідний фактор розвитку територіальних громад.

Тема 6. Зайнятість населення територіальних громад.

Тема 7. Система управління використанням трудових ресурсів територіальних громад.

Тема 8. Стратегічне планування трудовикористання в територіальних громадах.

Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни

Таблиця 5 – Тематичний план навчальної дисципліни «Стратегічне планування розвитку громад і територій» (очна форма навчання)

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
Модуль 1. Теоретичні основи стратегічного планування розвитку територій і громад					
Тема 1. Території та територіальні громади. Тлумачення поняття «територія». 2. Громади та їх види. 3. Територіальні громади України.	2	Тема 1. Території та територіальні громади. Навчальні завдання: кейс «Розмежування повноважень між місцевими державними адміністраціями та органами місцевого самоврядування на різних рівнях адміністративно-територіального устрою»	4	1.Територіальні громади України. 2.Тести до теми.	12
Тема 2. Нормативно-правове забезпечення розвитку громад і територій. 1. Основоположні засади інституційного забезпечення розвитку громад і територій. 2. Нормативно-правове забезпечення місцевого самоврядування. 3. Децентралізація та розвиток територіальних	2	Тема 2. Нормативно-правове забезпечення розвитку громад і територій. Навчальні завдання: формування спроможної територіальної громади та оцінка рівня її спроможності.	4	1. Децентралізація та розвиток територіальних громад. 2. Інституційне забезпечення розвитку сільських громад і сільських територій. 3. Тести до теми.	12

громад. 4. Інституційне забезпечення розвитку сільських громад і сільських територій.					
Тема 3. Планування розвитку територій і територіальних громад. 1. Планування місцевого економічного розвитку. 2. Цілі та інструменти планування економічного розвитку. 3. Центри послуг для бізнесу, бізнес-інкубатори, індустріальні парки. 4. Напрями та методи діяльності місцевої влади для забезпечення розвитку територій і громад.	2	Тема 3. Планування розвитку територій і територіальних громад. Навчальні завдання: обґрунтування пропозиції зі створення у територіальних громадах Полтавської області центрів послуг для бізнесу, бізнес-інкубаторів, індустріальних парків, кластерів.	4	1. Центри послуг для бізнесу, бізнес-інкубатори, індустріальні парки. 2. Напрями та методи діяльності місцевої влади для забезпечення розвитку територій і громад. 3. Тести до теми.	12
Тема 4. Стратегування розвитку громад і територій. 1. Теоретичні основи	4. 2	Тема 4. Стратегування розвитку громад і територій. Навчальні завдання: підготовка анкетного опитування для	4	1. Анкетне опитування мешканців громади. 2. Соціальний паспорт територіальної	12

стратегування. 2. Методичні засади стратегування розвитку громад і територій. 3. Анкетне опитування мешканців громади. 4. Соціальний паспорт територіальної громади.		дослідження питань розвитку громад і територій.		громади. 3. Тести до теми.	
--	--	--	--	--	--

Модуль 2. Стратегічне планування людського розвитку територій і громад					
Тема 5. Трудові ресурси як провідний фактор розвитку територіальних громад. 1. Праця і трудові ресурси. 2. Структура трудових ресурсів територіальних громад. 3. Трудовий потенціал і робоча сила.	2	Тема 5. Трудові ресурси як провідний фактор розвитку територіальних громад. Навчальні завдання: кейс «Розподіл і кооперація праці».	4	1. Трудовий потенціал і робоча сила. 2. Тести до теми.	12
Тема 6. Зайнятість населення територіальних громад. 1. Зайнятість та її фактори. 2. Види і форми зайнятості в територіальних громадах. 3. Безробіття в територіальних громадах та його види. 4. Ринок праці територіальних громад.	2	Тема 6. Зайнятість населення територіальних громад. Навчальні завдання: кейс «Найбагатша сільська територіальна громада Полтавщини».	4	1. Безробіття в територіальних громадах та його види. 2. Ринок праці територіальних громад. 3. Тести до теми.	12
Тема 7. Система управління використанням трудових ресурсів	2	Тема 7. Система управління використанням трудових ресурсів	4	1. Організація робочих місць в територіальних громадах. 2.	12

територіальних громад. 1. Формування системи управління використанням трудових ресурсів територіальних громад. 2. Баланс трудових ресурсів територіальної громади. 3. Організація робочих місць в територіальних громадах. 4. Продуктивність праці в територіальних громадах. 5. Забезпечення рівномірності використання трудових ресурсів сільських громад.		територіальних громад. Навчальні завдання: кейс «Розробка стратегічного плану міста Бровари».		Продуктивність праці в територіальних громадах. 3. Забезпечення рівномірності використання трудових ресурсів сільських громад. 4. Тести до теми.	
Тема 8. Стратегічне планування трудовикористання в територіальних громадах. 1. SWOT-аналіз як інструмент оцінки зовнішнього та внутрішнього середовища територіальної	2	Тема 8. Стратегічне планування трудовикористання в територіальних громадах. Навчальні завдання: 1) стратегічна оцінка факторів господарської діяльності в територіальній громаді;	4	1. Сценарії розвитку використання трудових ресурсів територіальних громад. 2. Тести до теми.	12

громади. 2. Стратегічна оцінка факторів господарської діяльності в територіальній громаді. 3. Сценарії розвитку використання трудових ресурсів територіальних громад.		2) розробка сценаріїв розвитку використання трудових ресурсів територіальних громад.			
---	--	--	--	--	--

Розділ 5. Система оцінювання знань студентів

Таблиця 6 – Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-4). Виконання навчальних завдань - 20 балів; тестування - 10 балів; поточна модульна робота - 20 балів.	50

Модуль 2 (теми 4-8). Виконання навчальних завдань - 20 балів; тестування - 10 балів; поточна модульна робота - 20 балів.	50
Разом	100

Таблиця 7 – Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	Відмінно
82–89	B	Дуже добре
74–81	C	Добре
64–73	D	Задовільно
60–63	E	Задовільно достатньо
35–59	FX	Незадовільно з можливістю проведення повторного підсумкового контролю
0–34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни та проведенням підсумкового контролю

Розділ 6. Інформаційні джерела

Основні

1. Європейська хартія місцевого самоврядування. Міжнародний документ від 15.10.1985. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036

2. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 року №254к/96. / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254>

3. Про засади державної регіональної політики : Закон України від 5 лютого 2015 року № 156-VIII. / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19>

4. Про затвердження плану заходів з реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні на 2024-2027 роки : Розпорядження Кабінету міністрів України від 26 березня 2024 р. № 270-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/270-2024>

5. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР. / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97>

6. Гуторова О. О. Територіальне управління: навч. посіб. Харків: ХНАУ, 2017. 261 с.

7. Державне та регіональне управління: підручник / Є. Г. Карташов, В. В. Євдокимов, І. О. Драган, О. І. Дацій та ін.; за заг. ред. Є. Г. Карташова. Київ, 2019. 223 с.

8. Економіка територіальної громади : навч. посіб. / Краєвський В. М., Максименко І. А., Скорик М. О. та ін. Ірпінь : Державний податковий університет, 2023. 364 с.

9. Інклюзивне відновлення та розвиток муніципальної інфраструктури: методичні рекомендації. Київ : 2023. URL: https://decentralization.ua/uploads/library/file/909/4_vidnovlennya_2024.pdf

10. Методичні рекомендації щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад. Київ : 2022. URL: <https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2022/12/metodychni-rekomendacziyi-.pdf>

9. Небава М. І., Ткачук Л. М. Управління регіональним розвитком: електронний навчальний посібник. URL: https://web.posibnyky.vntu.edu.ua/fmib/25nebava_upravlinnya_regionalnym_rozvytkom/index.html

11. Резникова К., Бердніков Є. Розробка комплексних планів: посібник для громад / під заг. керівництвом С. Кубаха. Київ : 2022. URL: <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/817>

12. Рекомендації зі створення регіонального механізму міжвідомчої та міжтериторіальної координації процесів відновлення та розвитку громад і територій. Київ : 2023. URL: https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/2023-12/recommendations_web_version.pdf

13. Стратегічне планування розвитку об'єднаної територіальної громади: навч. посіб. / О. В. Берданова, В. М. Вакуленко, І. В. Валентюк, А. Ф. Ткачук. Київ, 2017. 121 с.

14. Стратегічне планування розвитку територій і громад: дистанційний курс / Укладач В. І. Перебийніс. URL: <https://www2.el.puet.edu.ua/wk/course/view.php?id=3455>

15. Ткачук А., Кашевський В., Мавко П. Стратегічне планування у громаді (навчальний модуль). Київ : ІКЦ «Легальний статус», 2016. 96 с.

16. Децентралізація в Україні [Електронний ресурс]. URL: <https://decentralization.gov.ua/>

17. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>

18. Офіційний сайт Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України [Електронний ресурс]. URL: <https://mtu.gov.ua/>

19. Офіційний сайт Всеукраїнської асоціації громад [Електронний ресурс]. URL: <https://communities.org.ua/>

20. Офіційний сайт Департаменту економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій Полтавської обласної державної адміністрації [Електронний ресурс]. URL: <https://economy.poda.gov.ua/?categoryId=9607>

Додаткові

21. Іванов С. В., Рогоза М. Є., Перебийніс В. І. Концепція соціальної держави як теоретична база розвитку сільських територій. *Економічний вісник Донбасу*. 2016. №1 (43). С. 51-55.

22. Пархоменко-Куцевіл О. І. Інноваційні засади публічного управління регіональним розвитком в Україні. *Наукові інновації та передові*

технології. 2024. №5 (33). URL: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-14\(28\)-189-199](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-14(28)-189-199).

23. Перебийніс В. І., Гавриш В. І., Перебийніс Ю. В. Державне регулювання соціально-економічного розвитку сільських територій. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі: Серія «Економічні науки»*. 2014. №1. С. 79-84.

24. Перебийніс В. І., Рогоза М. Є., Безрук Д. І., Вітрюк Н. М. Економіко-управлінські аспекти енергетичної ефективності суб'єктів господарювання в територіальних громадах. *Вісник економічної науки України*. 2023. № 1(44). С. 3-12.

25. Перебийніс В. І., Рогоза М. Є. Сучасні проблеми розвитку територій і територіальних громад. *Нова стратегія регіонального розвитку України: шлях до майбутнього: Матеріали XI Пленуму Правління Співки економістів України*. Київ : СЕУ, 2019. С. 253 – 259.

26. Рогоза М. Є., Перебийніс В. І. Інституційне забезпечення розвитку й стратегування громад і територій. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі: Серія «Економічні науки»*. 2019. № 2 (93). С. 54-62.

27. Durazzani Matt. Master Territory Planning in Sales. *Strategies & Best Practices for Success*. April 26, 2024. . URL: <https://www.boostup.ai/blog/sales-territory-planning-best-practices>

38. Rogoza M., Perebyynis V., Verhal K. Cooperation and integration processes and models in context of development of branches of economy and territories. *Virtual Economics*, Vol 2 No 1 (2019), p. 49-63.

Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни

Для проведення практичних занять з навчальної дисципліни «Стратегічне планування розвитку громад і територій» може використовуватися пакет програмних продуктів Microsoft Office, зокрема, Microsoft Office Word для підготовки відповідей на ситуативні завдання та Microsoft Office PowerPoint для підготовки презентацій з питань для обговорення та тих, що виносяться на самостійне вивчення.

